

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/1039/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4613203307
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4613203307.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a členov senátu JUDr. Jarmily Pogranovej a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpený (advokátskou kanceláriou): Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO 36 864 421, proti odporcovi: L. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., P. O. V. XXXX/X, občan SR, o zaplatenie zmenkovej sumy 337,83 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 4C/298/2013-85 zo dňa 8. septembra 2015 a o čiastočnom späťvzatí návrhu navrhovateľom, takto jednohlasne

rozhodol:

Odvolací súd p r i p ú š ť a čiastočné späťvzatie návrhu navrhovateľom v časti požadovaného zmenkového úroku nad výšku 0,06 % denne, rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti z r u š u j e a konanie v tejto časti z a s t a v u j e .

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo zvyšnej napadnutej časti p o t v r d z u j e .

Odporcovi n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľ si podaným návrhom uplatnil pohľadávku podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.861/2007 v sume 337,83 eura so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.415,83 eura od 11.03.2010 do zaplatenia, so 6 % ročným úrokom zo zmenkovej sumy 1.415,83 eura od 14.06.2010 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 4,72 eura z dôvodu, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 28. 09.02009 na zmenkovú sumu 1.415,83 eura, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 11. 03. 2010 a indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 1.078 eur na zmenkovú sumu.

Odporca sa pojednávania nezúčastnil napriek tomu, že bol riadne predvolaný, pričom sa ospravedlnil z pracovných dôvodov a súhlasil, aby sa pojednávalo v jeho neprítomnosti a preto súd podľa § 101 ods.2 OSP pojednával v neprítomnosti odporcu.

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Topoľčany ako súd prvého stupňa (na pojednávaní, na ktoré účastníkov predvolal s poučením o tom, že vec bude posudzovať aj podľa ustanovení o ochrane spotrebiteľa) návrh navrhovateľa (v celom rozsahu) zamietol a súčasne o trovách účastníkov voči sebe navzájom rozhodol tak, že odporcovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

Súd sa oboznámil s predloženými dokladmi a so spisom jeho súdu sp. zn. 5Er/430/2012, pričom zistil, že odporca dňa 28. 09.02009 uzavrel so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o. Bratislava zmluvu o úvere č.403800032, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 600 eur a odporca sa zaviazal zaplatiť veriteľovi úver spolu s poplatkom vo výške 576 eur, t. j. celkovo čiastku 1.176 eur a to v 12 mesačných splátkach po 98 eur počnúc dňom 25. 10. 2009. V zmluve je uvedené, že finančné prostriedky boli poskytnuté na výkon podnikania a zároveň na druhej strane zmluvy o úvere sa nachádzajú všeobecné podmienky poskytnutia úveru, kde v článku 14 sú uvedené ustanovenia dohody o vyplnení zmenky, podľa ktorých na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j., keď dlžník neuhradí štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.

Zároveň odporca dňa 28. 09.02009 podpísal veriteľovi zmenku s tým, že zaplatí za túto zmenku pri predložení na rad POHOTOVOSTĚ s.r.o. Bratislava sumu 1.415,83 eura a zmenkový úrok 0,25 % denne od 11. 03.02010, pričom zmenková suma ako aj dátum začiatku úročenia boli do zmenky dopísané dodatočne a to vtedy, keď sa stal splatný celý dlh. V zmenke je uvedené, že je splatná "bez protestu", "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia" a že je splatná pre POHOTOVOSTĚ s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava.

V exekučnom konaní súdu sp. zn. 5Er/430/2012 sa spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o., Bratislava ako oprávnená domáhala voči odporcovi ako povinnému vymoženia sumy 337,83 eura s prísl., pričom k žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola doložená zmluva o úvere č.403800032 zo dňa 28. 09.02009 a rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Bratislava sp. zn. SR 07587/11, ktorý bol vydaný na základe neúplnej zmenky (blankozmenky) vystavenej dňa 28.9.2009. Oprávnený k svojej žiadosti o udelenie poverenia doložil aj uvedenú zmenku, pričom súd uznesením č.k.5Er/430/2012-12 zo dňa 14. 05. 2012 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a uvedené uznesenie sa stalo právoplatným dňa 05. 09. 2012. Následne ďalším uznesením zo dňa 20. 09.02012 bolo exekučné konanie zastavené a uznesenie sa stalo právoplatným dňa 27.09. 2012.

V súdnom konaní, v ktorom si navrhovateľ uplatnil zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 337,83 eura spolu so zmenkovým úrokom ako aj s úrokom podľa článku 4 ods.1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.861/2007 predložil zmenku totožnú so zmenkou predloženou spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o. Bratislava v exekučnom konaní 5Er/430/2012 s tým, že na druhej strane zmenky je už spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o. Bratislava uvedené, že namiesto nej je na rad CD Consulting s.r.o. , K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha, Česká republika, IČO 264 29 705.

S poukazom na citované ustanovenia Smernice Rady 93/13/EHS o neprijateľných zmluvných podmienkach (článok 2 písm. a/ a článok 3 ods. 1 a 3), citované ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (OZ - zák. č. 40/1964 Zb. - § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 4 písm. k/ a l/), citované ustanovenia zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (§ 2 písm. b/, § 3 ods. 1 a 2 a § 4 ods. 6), citované ustanovenie § 265 Obchodného zákonníka (zák. č. 513/1991 Zb.) a citované ustanovenia zák. č. 191/1950 Zb. - Zákona zmenkového a šekového (článok I § 77 ods. 1 a 2, § 10, § 11 ods. 1, § 14 ods. 1, § 17, § 5 ods. 1 - 3 a § 48 ods. 1 bod 2) uviedol v dôvodoch rozhodnutia nasledovné:

V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora (ESD) je súd v každom štádiu konania a v každom druhu konania povinný z úradnej povinnosti skúmať, či sa nejedná v danej veci o spotrebiteľský právny vzťah a teda či sa na konkrétny právny vzťah použijú právne normy spotrebiteľského práva za účelom zabezpečenia ochrany spotrebiteľa. Aj v tomto konaní bol súd povinný z úradnej moci skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľský vzťah a to bez ohľadu na to, že sa v danom konaní uplatňuje právo zo zmenky. Z činnosti súdu je pritom známe, že pôvodný remitent - spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o., v prospech ktorého odporca zmenku vystavil, a ktorý predmetnú zmenku od odporcu prijal, sa zaoberá aj poskytovaním spotrebiteľských úverov a tento je taktiež vedený v registri veriteľov a podregistri iných

veriteľov, ktorý vedie Národná banka Slovenska ako iná spoločnosť poskytujúca spotrebiteľské/iné úvery. Preto si súd zabezpečil zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bola predmetná zmenka vystavená a vykonal dôkaz oboznámením tejto zmluvy.

Pokiaľ ide o argumentáciu navrhovateľa, že súd mal postupovať podľa procesných pravidiel nariadenia č. 861/2007, súd uvádza, že toto nariadenie v čl. 9 ods. 1 ustanovuje, že súd určí spôsob a rozsah vykonávania dôkazov potrebných na rozhodnutie podľa pravidiel, ktoré sa vzťahujú na prípustnosť dôkazov. Keďže nariadenie žiadne pravidlá o prípustnosti dôkazov neobsahuje, v súlade s ustanovením čl. 19 nariadenia je potrebné riadiť sa procesným právom Slovenskej republiky. Pokiaľ ide o prejednanie zásadu podľa § 120 ods. 1 OSP, na ktorú odkazoval navrhovateľ, súd zdôrazňuje, že povinnosťou súdu je ex offa skúmať, či nejde o spotrebiteľský vzťah. Žiadne ustanovenie nariadenia č. 861/2007 nevyklučuje takéto skúmanie spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu, ktorý je predmetom konania, a to aj v prípade, ak je odporca prípadne nečinný a nedoručí súdu odpoveď na žalobný návrh. Pre taký prípad čl. 7 ods. 3 nariadenia ustanovuje len toľko, že súd má aj napriek nečinnosti odporcu konať a vydať rozsudok; to však neznamená, že vydaniu rozsudku nesmie predchádzať ex offa preskúmanie, či nejde o spotrebiteľský vzťah. Cieľom nariadenia č. 861/2007 je zjednodušiť a zrýchliť cezhraničné konania s nízkou hodnotou sporu a na ne nadväzujúce vykonávacie konania, ale v žiadnom prípade nie vylúčiť v konaniach s nízkou hodnotou sporu ochranu spotrebiteľa, keďže vysoká úroveň ochrany spotrebiteľov je jedným zo základných princípov Európskej únie a je ustanovená aj v primárnom práve (Zmluva o fungovaní Európskej únie, Charta základných práv Európskej únie). Súd preto dospel k záveru, že aj v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu je potrebné zachovať vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, a to aj prostredníctvom vykonávania dôkazov ex offa na zistenie, či predmet konania nesúvisí so spotrebiteľskými vzťahmi, ak to vnútroštátny procesný predpis umožňuje. Aj pri nečinnosti spotrebiteľa musí súd dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 zo dňa 21. 03. 2012). Práve pri spotrebiteľských vzťahoch je potrebné aplikovať ustanovenie tretej vety § 120 ods. 1 OSP, teda výnimku z prejednacej zásady.

V zmysle čl. 3 nariadenia č. 861/2007 sa jedná o cezhraničný spor, keďže navrhovateľ má sídlo v Českej republike, teda v inom členskom štáte ako v členskom štáte súdu konajúceho vo veci.

Právomoc slovenských súdov na prejednanie a rozhodnutie daného sporu je daná podľa čl. 16 bod 2 nariadenia č. 44/2001 o príslušnosti, uznávaní a výkone súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach, podľa ktorého druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.

Vecne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie danej veci je v zmysle čl. 25 bod 1 písm. a/ nariadenia č. 861/2007 okresný súd, nakoľko táto skutočnosť bola oznámená Komisii.

Keďže ide o cezhraničný spor, bolo potrebné určiť rozhodné právo, ktorým sa daný spor má riešiť. Súd dospel k záveru, že bez ohľadu na to, či bude toto konanie považovať za spor súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou - v takom prípade je potrebné aplikovať čl. 6 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky - alebo výlučne za spor zo zmenky - a vtedy určí rozhodné právo podľa § 10 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov (keďže nebolo preukázané ani tvrdené, že by si navrhovateľ a odporca zvolili rozhodné právo) - daný právny vzťah sa spravuje právnym poriadkom Slovenskej republiky, nakoľko zmenka bola vystavená v Slovenskej republike, platobné miesto bolo v Slovenskej republike a aj sídlo pôvodného remitenta bolo v Slovenskej republike. Až indosamentom sa dostal do tohto právneho vzťahu cudzí prvok, čo však nemôže zmeniť uplatňované rozhodné právo, ktorým bolo od začiatku právo Slovenskej republiky.

Podľa čl. 5 ods. 1 nariadenia č. 861/2007 je konanie písomné, pričom navrhovateľ ani odporca netrvali na nariadení ústneho pojednávania, avšak súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné. Súd pojednávanie v právnej veci nariadil, nakoľko to považoval za potrebné pre vykonanie dokazovania - oboznámením so spisom sp.zn. 5Er/430/2012, zmluvou o úvere č.403800032 uzavretou medzi predchodcom navrhovateľa spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. Bratislava a odporcom, vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru na zistenie, či predmet konania súvisí so spotrebiteľskými vzťahmi s tým, aby sa účastníci konania mohli vyjadriť ku všetkým dôkazom, ktoré sa vykonal.

Vzhľadom na vyššie citované ustanovenia článku 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru (dohoda o vyplnení zmenky), ako aj vzhľadom na zhodu čísla uvedeného na zmenke s číslom zmluvy o úvere, zhodu údajov o vystaviteľovi a pôvodnom remitentovi zmenky s údajmi o veriteľovi a dlžníkovi v zmluve o úvere a na zhodu dátumu vystavenia zmenky s dátumom podpisu zmluvy o úvere súd dospel k jednoznačnému záveru, že zmenka predložená navrhovateľom bola vystavená odporcom ako zabezpečovacia zmenka k zmluve o úvere, pričom bola vystavená v súlade s článkom 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru ako blankozmenka.

Vo všeobecnosti môže mať zmenka vystavená dlžníkom pri podpise úverovej zmluvy resp. pri prevzatí úveru buď uhradzovaciu alebo zabezpečovaciu funkciu. V danom prípade, keďže ide o spotrebiteľský úver, je však uhradzovacia funkcia vylúčená vzhľadom na výslovný zákaz splnenia dlhu zmenkou alebo šekom ustanovený v § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch, na rozdiel od zabezpečovacej funkcie zmenky, ktorá bola v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi zakázaná až s účinnosťou od 01. 01. 2011. Preto súd mohol v danom prípade považovať zmenku predloženú navrhovateľom, ktorá bola nesporne vystavená v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru odporcovi, len za zabezpečovaciu zmenku, nie za samostatnú a nezávislú zmenku prijatú na uhradenie dlhu odporcu.

Predmetom tohto konania je teda nárok navrhovateľa vyplývajúci z vlastnej vistazmenky vystavenej odporcom pôvodne vo forme blankozmenky na zabezpečenie nárokov spoločnosti POHOTOVOSŤ, s.r.o. zo zmluvy o úvere. V prvom rade súd považoval za potrebné posúdiť, či zmluva, na základe ktorej vznikla pohľadávka zabezpečená zmenkou, je platná a teda či vôbec vzniklo právo na vyplnenie blankozmenky.

Uvedená Zmluva o úvere č. 403800032 je spotrebiteľskou zmluvou, keďže napĺňa znaky spotrebiteľskej zmluvy uvedené v § 52 Občianskeho zákonníka. Ide o predtlačенú formulárovú (typovú) zmluvu, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah. Zmluvnými stranami sú POHOTOVOSŤ, s.r.o. ako veriteľ (dodávateľ), ktorý pri uzatváraní zmluvy koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti, a odporca ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, je teda spotrebiteľom. Na tomto nič nemení ani skutočnosť, že odporca bol do zmluvy označený ako živnostník (v zmluve je uvedené jeho IČO) a zároveň bolo v zmluve vyznačené, že finančné prostriedky sa poskytujú na výkon podnikania, čo však odporca poprel a uviedol, že finančné prostriedky potreboval pre osobnú potrebu a preto uzavrel zmluvu o úvere so spoločnosťou Pohotovosť, pričom jej pracovník vyznačil v zmluve, že ide o úver na podnikanie i keď v skutočnosti to bolo pre osobnú potrebu. Z uvedeného vyplýva, že odporca sa pri uzatváraní zmluvy o úvere nesprával ako podnikateľ a teda by bolo porušením práva na spravodlivý proces, keby sa ustanovenia na ochranu spotrebiteľa a to aj vo vzťahoch podriadených režimu Obchodného zákonníka použili tak, že by viedli k odmietnutiu ich aplikácie na vzťahy, v ktorých vystupuje fyzická osoba s podnikateľským oprávnením, avšak ktorá sa v takýchto vzťahoch ako podnikateľ nespráva (nález Ústavného soudu sp.zn.I.ÚS 1930/11 zo dňa 10. 01.02012). Uvedený názor podporuje aj to, že v iných konaniach (najmä v exekučných konaniach) boli mnohé tieto zmluvy už právoplatnými rozhodnutiami súdov označené za zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Keďže pri pochybnostiach o obsahu zmlúv platí výklad pre spotrebiteľa priaznivejší, súd musel dospieť k záveru, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol v danom prípade poskytnutý na výkon podnikania zaťažuje toho, kto takúto skutočnosť tvrdí. Keďže účel vyznačený v zmluve ("na výkon podnikania") súdu preukázaný nebol, súd vychádza z toho, že uvedený úver bol poskytnutý na súkromné účely (teda na iný účel ako na výkon povolania, zamestnania, podnikania). V prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť - resp. nie je len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy (poskytnutí úveru) na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aké je povolanie odberateľa a aký konkrétny súvis s takýmto povolaním či predmetom činnosti odberateľa vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má.

Po preskúmaní celej zmluvy o úvere vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru dospel súd k záveru, že zmluva je koncipovaná tak, že je v nej hrubým spôsobom narušená rovnováha medzi

právami a povinnosťami zmluvných strán, a to najmä (ale nielen) v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch (spísanie notárskej zápisnice prostredníctvom splnomocnenca, uzatvorenie záložnej zmluvy prostredníctvom splnomocnenca, niekoľkonásobné zmluvné pokuty, blankozmenka) a zároveň sú celá zmluva a všeobecné podmienky koncipované výlučne na prospech veriteľa, obsahujú prakticky len povinnosti dlžníka a práva a výhody veriteľa. Vzhľadom na nerovnosť podmienok účastníkov zmluvy vyjadrenú v takmer všetkých ustanoveniach zmluvy sa celá zmluva (jej obsah i účel) prieči dobrým mravom a je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Skutočnosť, že sa zmluva prieči dobrým mravom spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Z toho dôvodu nemohlo spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ako veriteľovi z uzatvorenej zmluvy o úvere vzniknúť ani právo na vyplnenie blankozmenky podľa článku 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, z čoho vyplýva, že ak zmenka vyplnená bola (napriek tomu, že právo na jej vyplnenie remitentovi nevzniklo), nie je možné sa na základe takto vyplnenej zmenky úspešne domáhať akýchkoľvek práv. Pri konštatovaní nemožnosti vzniku práva na vyplnenie blankozmenky na základe neplatnosti zmluvy o úvere z vyššie uvedených dôvodov súd vychádzal aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 06. 05. 2008 sp. zn. 4 Obo/161/2007.

Právo zo zmenky, ktoré si uplatnil navrhovateľ v tomto konaní na tunajšom súde, bolo už uplatnené jeho predchodcom na rozhodcovskom súde, ktorý návrhu v celom rozsahu vyhovel. Rozhodcovský rozsudok vydaný rozhodcovským súdom nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť a stal sa tak exekučným titulom, pričom na jeho základe bol podaný návrh na vykonanie exekúcie proti odporcovi na vymoženie priznanej sumy a jej príslušenstva, avšak exekučný súd žiadosť na vydanie poverenia zamietol a následne exekučné konanie právoplatne zastavil, pričom vo svojom rozhodnutí jednoznačne konštatoval rozpor konania oprávneného s platnými právnymi predpismi a zaoberal sa platnosťou zmenky ako aj označením odporcu ako podnikateľa v úverovej zmluve. Zabezpečením nárokov zo spotrebiteľského úveru zmenkou alebo šekom sa zaoberá ust. § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z., ktoré pripúšťa takéto zabezpečenie len za splnenia stanovených podmienok s tým, že zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva a to vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru.

Vzhľadom k tomu, že vzťah, z ktorého vznikla zmenka, je vzťahom medzi dodávateľom a spotrebiteľom, tak vzniká otázka, či zmenka a jej indosácia nadmerne sťažili, ba dokonca neznemožnili spotrebiteľovi presadiť vlastné spotrebiteľské práva vrátane práva na ex offo súdnu ochranu (rozsudok súdneho dvora v spojených prípadoch C-240/98 až C-244/98). Zmenka totiž objektívne znamená výrazné sťaženie práv vystaviteľa zmenky napr. sťažené uplatňovanie kauzálnych námietok, prísna lehota na námietky a právo veriteľa na vyplnenie blanko zmenky. Po indosácii zmenky sa právne postavenie vystaviteľa zmenky vzniknutej zo spotrebiteľskej zmluvy ešte viac sťažuje ak nie je priamo až znemožnené.

Navrhovateľ sa striktnie pridriava práv, ktoré sú vo všeobecnosti priznávané majiteľovi zmenky po jej indosácii a za irelevantné považuje v predmetnej veci právo spotrebiteľa podľa čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorého sa členské štáty majú postarať o to, aby bol spotrebiteľ zbavený účinkov neprijateľných zmluvných podmienok a vo svetle uznesenia súdneho dvora C-76/10 (POHOTOVOSTĚ proti W.) aj plnenia úrokov a poplatkov pri neuvedení ročnej percentuálnej miery nákladov. Článok 6 smernice je treba považovať za ustanovenie rovné kogentným ustanoveniam vnútroštátneho práva a poskytovanie ochrany je treba naplniť v rovne pravidiel verejného poriadku, teda vždy a za každých okolností.

Zmenkové práva navrhovateľa môžu byť v rozpore so spotrebiteľskými právami odporcu, keďže spotrebiteľské právo vnáša osobitosti do tradičného súkromného práva a táto skutočnosť aj predurčuje jeho prednosť a zákaz jeho zneužitia (nález Ústavného súdu ČR vo veci IV.ÚS 457/10, podľa ktorého je zákaz zneužitia práva silnejší než dovoľenie dané právom a teda výkonu práva , ktorý je jeho zneužitím nemôžu súdy poskytnúť ochranu, lebo by to bolo v rozpore nielen s § 3 OZ, ale predovšetkým čl. 36 Listín). Súd preto nevidí najmenší dôvod na presadzovanie iného právneho názoru a je si vedomý prísnej formálnosti zmenkového práva, no nie je možné akceptovať právnu prax, v dôsledku ktorej dochádza k využitiu resp. zneužitiu zmenkových inštitútov v neprospech jednej zmluvnej strany. Samotná formálnosť zmenkového práva nemôže byť argumentačnou základňou, z ktorej by súdy mali pri posudzovaní obdobných prípadov vychádzať. Je to práve zmenkové právo, ktorého základné princípy či inštitúty sú zneužívané. Bez existencie legislatívnych mechanizmov umožňujúcich zabrániť vyššie naznačeným postupom, je dôležité, aby sa v aplikačnej praxi hľadali také východiska, ktoré by zneužívaniu práv

zabránili. V konečnom dôsledku je neprehliadnuteľný aj historický výklad zákonodarcu, ktorý postupne od obmedzenia zmieniek v spotrebiteľských úveroch (§ 4 ods.6 zákona č.258/2001 Z.z.) uzákonil ich úplný zákaz (§ 17 ods.3 zákona č.129/2010 Z.z.). Indosácia zmenky je tiež v zjavnom rozpore s ustanovením § 54 ods.1 OZ, podľa ktorého si spotrebiteľ ani inak nesmie zhoršiť svoje postavenie. Z dôvodu blízkosti princípov zmenkového práva je pre rozhodovaciu činnosť súdov inšpiratívne prelomenie prísnej formálnosti zmenkového práva nemeckou judikatúrou (rozsudok BGH, 25.2.1965 - II. ZHR 191/62 Hamm).

Ak dohoda o vyplňacom práve pri blankozmenke nezohľadňuje vyššie uvedené práva spotrebiteľa a umožňuje indosáciou zmenky vymôcť od spotrebiteľa plnenie z neprijateľných podmienok, ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Bez platnej dohody o vyplňacom práve niet platnej zmenky (rozsudok NS SR vo veci 4Obo/161/2007). Neplatnosť zmenky potom determinuje výsledok sporu.

V prejednávanej veci je jednoznačné, že medzi účastníkmi ide o spotrebiteľský vzťah založený zmluvou o úvere č.403800032 zo dňa 28. 09.2009, pričom v ten istý deň odporca vystavil veriteľovi zmenku v zmysle článku 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, avšak podľa názoru súdu uvedená zmenka je neplatná, nakoľko bola vystavená v rozpore so zákonom a spôsob, akým sa pôvodný veriteľ a následne navrhovateľ domáha svojich práv na základe takto vystavenej zmenky považuje súd za obchádzanie zákona, čo znamená, že právny úkon síce neodporuje výslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol. O nedovolenosť a teda aj o absolútnu neplatnosť právneho úkonu ide tiež v prípade, keď sa tento prieči dobrým mravom. Obchádzanie zákona spočíva i v zámernom použití prostriedkov, ktoré sami o sebe nie sú zákonom zakázané a v dôsledku čoho vzniknutý stav z hľadiska pozitívneho práva sa javí ako nenapadnuteľný. Konanie "in fraudem legis" predstavuje postup, keď sa niekto správa podľa práva, ale tak, aby zámerné dosiahol výsledok právnou normou nepredvídaný a nežiaduci (rozsudok NS SR vo veci 4Obo/161/2007).

Ustanovenie článku 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru v zmluve o úvere zo dňa 28.9.2009 je jednoznačne v rozpore s § 3 OZ ako aj s ustanoveniami Občianskeho zákonníka na ochranu spotrebiteľa (§ 53 a § 54) a spôsobuje značnú nerovnováhu medzi účastníkmi tohto záväzkového vzťahu a preto zmenku, ktorá bola vystavená na základe tohto zmluvného dojednania je potrebné považovať za neplatnú, keďže samotná dohoda o vyplnení zmenky je neplatná vzhľadom na vyššie uvedené. Na základe neplatnej zmenky potom nie je možné navrhovateľovi priznať pohľadávku, ktorú si uplatnil v tomto súdnom konaní a z toho dôvodu súd jeho návrh v celom rozsahu zamietol. Dôkazom toho, že pôvodný veriteľ POHOTOVOSTĚ s.r.o. Bratislava a následne navrhovateľ sa snažili zámerné použiť prostriedky, ktorými by obišli právne predpisy na ochranu spotrebiteľa je ich samotný postup, ktorým sa chceli domôcť pohľadávky z vystavenej zmenky, keď spoločnosť POHOTOVOSTĚ s.r.o. nebola úspešná v exekučnom konaní a následne previedla rubopisom na navrhovateľa zmenku (ide o tú istú zmenku, ktorá už predtým bola použitá v rozhodcovskom konaní a následne rozhodcovský rozsudok bol použitý ako exekučný titul) a zámerné bola zmenka prevedená na spoločnosť so sídlom mimo územia Slovenskej republiky, aby táto potom mohla uplatniť pohľadávku v súdnom konaní na území SR podľa článku 4 ods.1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ktoré konanie by malo byť písomné a teda bez prejednávania veci na pojednávaní, čím by sa predišlo skúmaniu spotrebiteľského vzťahu medzi účastníkmi úverovej zmluvy, na základe ktorej bola potom vystavená zmenka. Uvedený postup odporuje zákonu a prieči sa dobrým mravom a preto mu súd nemôže poskytnúť právnu ochranu, pričom samotnú zmenku považuje súd za neplatnú vzhľadom na neprijateľnosť zmluvnej podmienky a to dohody o vyplnení zmenky v článku 14 úverovej zmluvy. Pre neplatnosť zmenky, ktorá bola použitá navrhovateľom na uplatnenie jeho pohľadávky v súdnom konaní, nebolo možné návrhu vyhovieť a preto súd návrh v celom rozsahu zamietol majúc za to, že práva spotrebiteľa požívajú takú právnu ochranu, ktorá nemôže byť narušená ani v konfrontácii s právom zo zmenky.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa 142 ods.1 OSP (Občianskeho súdneho poriadku - zák. č. 99/1963 Zb.) tak, že odporcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, nepriznal náhradu trov konania, pretože v súvislosti s týmto konaním mu žiadne trovy nevznikli a odporca náhradu trov konania ani nepožadoval.

Uvedený rozsudok včas podaným odvolaním napadol len navrhovateľ žiadajúci jeho zmenu a plné vyhovieť návrhu. Súdu prvého stupňa vyčítal to, že mu svojim postupom odňal možnosť konať pred

súdom, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Rozhodnutie je pre neho prekvapivé, čo predstavuje odňatie možnosti konať pred súdom, lebo je tu rozpor s judikatúrou Najvyššieho súdu SR a žalovaná strana uplatnený nárok nepoprela. Účastníci nenavrhli súdom prvého stupňa vykonané dokazovanie, pričom dokazovanie je ovládané v zmysle ust. § 120 OSP prejednacou zásadou. On ako dôkaz o svojich nárokoch predložil platnú zmenku, voči ktorej zo strany žalovanej strany neboli žiadne námietky, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonávanie ďalších dôkazov. Súd prvého stupňa mal rozhodnúť o ním uplatnenom práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky, keďže žalovaná strana námietky voči zmenke nevzniesla, a to vychádzajúc z koncentračnej zásady konštruovanej predmetným nariadením. Súd preto k rozhodnutiu dospel na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. On je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom žiadneho spotrebiteľského vzťahu, v ktorom smere poukazuje na označené súdne rozhodnutia, teda predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. V zmysle ust. § 17 Zmenkového a šekového zákona, žalovaná strana nie je oprávnená znášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky, zmluvný vzťah medzi žalovanou stranou a remitentom je preto irelevantný, jemu obsah tohto zmluvného vzťahu nie je ani známy. Dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatnou ani neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože právna úprava spotrebiteľských úverov explicitne pripúšťala používanie blankozmeniek, limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase vyplnenia zmenky, teda zmenka aj v prostredí spotrebiteľských úverov mohla byť používaná.

Žalovaná strana sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

Podaním zo dňa 21. 12. 2015 učinil navrhovateľ čiastočné späťvzatie podaného návrhu a to v časti požadovaného rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne a teda zmenkový úrok si uplatňuje len vo výške 0,06 % denne, čím zosúladiť svoj postup s názorom Najvyššieho súdu SR vyjadrenom v zjednocujúcom stanovisku zo dňa 20. 10. 2015 č. 93.

Žalovaná strana k uvedenému čiastočnému späťvzatiu návrhu nevyjadrila s týmto úkonom navrhovateľa nesúhlas (s prípisom súdu ho prevzala 25.01.2016).

Podľa § 222 ods. 2 OSP, odvolanie môže odvolací súd vybaviť aj tak, že pripustí vzatie návrhu na začatie konania späť, alebo schváli zmier.

Podľa § 208 OSP ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je doposiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

Vzhľadom k čiastočnému späťvzatiu návrhu, voči ktorému žalovaná strana nesúhlas nevyjadrila, v tejto časti tvoriacej späťvzatie návrhu odvolací súd pripustil späťvzatie návrhu, rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti zrušil a konanie v tejto časti zastavil.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote na podanie (§ 201, § 204 ods. 1 OSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 205 a nasl. OSP, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa, pretože odvolací súd nezistil výnimky ods. 2-7 § 213 OSP (§ 213 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 156 ods. 3 OSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je v zostávajúcej časti predmetu konania vecne správne a odvolanie nie je dôvodné. Keďže odvolací súd dospel k tomu, že napadnutý rozsudok je správny a dostatočne odôvodnený, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 OSP opakovať tie isté podstatné dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvostupňovom rozhodnutí, vrátane citácie ustanovení právnych predpisov vzťahujúcich sa na tento prípad.

Predmetom konania pred súdom prvého stupňa je návrh na uplatnenie pohľadávky podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“). Na jeho základe sa žalobca domáhal zaplataenia uvedenej zmenkovej sumy s príslušenstvom a trov konania. Podľa predloženého návrhu je navrhovateľ ako indosatár nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca, pričom indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrená doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Indosant predložil zmenku na zaplataenie, lebo vystaviteľ pohľadávku doposiaľ neuhradil.

Navrhovateľ sa v odvolaní zameral predovšetkým na zdôraznenie platnosti príslušnej zmenky a jeho námietky boli prejavom snahy o nepripustenie akéhokoľvek súdneho prieskumu okolností vzniku zmenky a vykonania dokazovania v tomto smere. Odvolací súd sa nestotožnil s jeho argumentáciou. Jednou zo základných zásad práva Európskej únie je zásada, podľa ktorej sú členské štáty povinné zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa a zároveň sú povinné zabezpečiť, aby sa nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách neuplatňovali, resp. neboli záväzné. Vzhľadom na to aplikáciu procesného práva má súd túto povinnosť naplniť, čo znamená, že v prípade uplatnenia nároku zo zmenky súd musí ex offo skúmať, či vystaviteľom zmenky nie je spotrebiteľ.

Cieľom Nariadenia nie je obmedziť súdy pri zadovážení si dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci, ale umožniť im využívanie technických a iných prostriedkov v záujme toho, aby dokazovanie prebehlo čo najjednoduchším a najmenej zaťažujúcim spôsobom. Znenie článku 4 Nariadenia nemožno preto vykladať tak, že by na základe neho nemal súd k dispozícii iné dôkazné prostriedky než príslušné tlačivá, a nemal by ani možnosť oboznámiť sa s inými písomnými dôkazmi, napr. so spotrebiteľskou zmluvou. Z Čl. 8 a 9 uvedeného Nariadenia jednoznačne vyplýva, že aj v konaniach s malou hodnotou sporu je zachovaná možnosť sudcu vykonávať potrebné dokazovanie a nariadiť ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné. Zjednodušená forma konania podľa Nariadenia je preto plne zlučiteľná s judikatúrou Súdného dvora, ktorá prikazuje sudcom ex offo prihliadať na nekalosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi, ak nie je ustanovené inak, procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie, čo priamo vyplýva z Čl. 19 Nariadenia.

Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov ako základný procesný predpis platný na území Slovenskej republiky dôkaznú povinnosť upravuje v ustanovení § 120, ktoré v tretej vete odseku 1 umožňuje súdu výnimočne vykonať aj iné než účastníkmi navrhnuté dôkazy, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. V danom prípade predložená zmenka má svoj základ v dohode o vyplňovacom práve zmenky obsiahnutej vo všeobecných úverových podmienkach právneho predchodcu navrhovateľa so spotrebiteľskou úverovou zmluvou. S ohľadom na výnimočnosť spotrebiteľského vzťahu a potreby súdnej ochrany spotrebiteľa súd prvého stupňa správne skúmal charakter tohto vzťahu. Spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere bol preukázaný bez akýchkoľvek pochybností. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv v praxi je poväčšine to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý právnym predchodcom navrhovateľa túto charakteristiku spĺňa, pričom súčasťou zmluvy o úvere boli všeobecné úverové podmienky, ktoré odporca ovplyvniť nemohol, lebo boli vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov. Dodávateľ mal v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov a v priebehu konania nebolo preukázané, že úver bol poskytnutý odporcovi za účelom výkonu zamestnania. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v prípade pochybnosti dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ, resp. jeho právny nástupca. Dôkaznú povinnosť si navrhovateľ nesplnil, čo má na posudzovanie právneho vzťahu vzniknutého medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom rovnaký vplyv, ako keby v zmluve účel jej uzatvorenia uvedený nebol.

Odvolací súd preto neprijal právny názor navrhovateľa, podľa ktorého pri rozhodovaní o uplatnenom nároku zo zmenky sa má vychádzať výlučne z predloženej zmenky predstavujúcej samostatný abstraktný záväzok neakcesorickej povahy. Smernica Rady č. 87/102/EHS z 22.12.1986 (ďalej len „Smernica“), síce používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách nezakazuje, ale podľa čl. 10 Smernice jednoznačne členské štáty môžu povoliť používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa. Pojem vhodnej ochrany spotrebiteľa treba vykladať so zreteľom na čl. 14 Smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard ochrany spotrebiteľa. Vhodnú ochranu spotrebiteľa je preto potrebné chápať ako celkový právny rámec ochrany

spotrebiteľa vyplývajúci z predpisov práva únie a judikatúry Súdneho dvora EÚ zahŕňajúci aj povinnosť vnútroštátnych súdov *ex offio* skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Hlavným rizikovým prvkom z pohľadu ochrany spotrebiteľa je abstraktný charakter zmenky, ktorý inak nepripúšťa, aby súd pri uplatňovaní práva zo zmenky prihliadal na kauzu pôvodného právneho vzťahu, t.j. aby hodnotil pôvodnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere a skúmal, či táto obsahuje nekalé zmluvné podmienky.

Rešpektovanie výlučne abstraktného charakteru každej zmenky je však vo svetle judikatúry Súdneho dvora EÚ neprijateľné. Súdny dvor EÚ už totiž vyslovil všeobecnú zásadu, v zmysle ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení Smernice Rady č. 93/13/EHS musí byť poskytnutá spotrebiteľovi, čo potvrdzuje aj Čl. 14 Smernice Rady č. 87/102/EHS. Ak totiž pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky vnútroštátny súd vôbec nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, ide o drastické zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. V takomto právnom režime je nemožné alebo minimálne neprimerane ťažké, aby sa spotrebiteľ domohol ochrany svojich práv, ak by v konaní o vymáhaní pohľadávky nebolo možné skúmať nekalosť zmluvných podmienok.

Čo sa týka dohody o vyplňovacom práve zmenky, táto - ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie - musela byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky pre spotrebiteľa. Z uzatvorenej dohody však žiadne informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky pre žalovaného nevyplývajú. Navrhovateľ a ani jeho právny predchodca sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nemôžu zbaviť ani poukazom na princíp „*ignorantia iuris non excusat*“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech odporcu. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa prichádza do úvahy len výnimočne, ak to odôvodňujú konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovať v oblasti spotrebiteľských právnych vzťahov mu nemôže byť na ujmu. Vystavením zmenky bolo odporcovi zhoršené jeho zmluvné postavenie. Pritom potreba vystavenia a odovzdania zmenky dodávateľovi nevyplývala odporcovi zo zmluvy, ale len zo všeobecných úverových podmienok. V tejto súvislosti je právne významné aj ustanovenie § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Dojednanie o zmenke, ktoré nezohľadňuje právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, odporuje ustanoveniu § 54 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, a preto na podklade takéhoto dojednania zmenka nemohla byť platne vystavená a ani platne indosovaná.

Zmenkové právo ako také v súdnom konaní znevýhodňuje žalovaného zmenkového dlžníka a keďže podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky právo EÚ má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, vnútroštátna právna úprava, ktorá umožnila zmenky používať (do 31.12.2010) aj v spotrebiteľských vzťahoch, javí sa byť spornou. Navrhovateľ v odvolaní namietal vadu konania spočívajúcu v prekvapivom rozhodnutí prvostupňového súdu, čo považoval za vadu konania spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom. Prvostupňový súd v dôvodoch svojho písomného rozhodnutia konštatoval svoj postup, preto námietka navrhovateľa o prekvapivom rozhodnutí je nepravdivá. Odvolací súd nezistil žiadne vady konania, pre ktoré by bolo potrebné napadnutý rozsudok zrušiť.

Po rozhodnutí súdu prvého stupňa vo veci v Zbierke súdnych rozhodnutí SR bolo pod číslom 93/2015 publikované spoločné stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia zo dňa 20. októbra 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, ktoré správnosť prijatých záverov (oboch) súdov potvrdzuje.

Tiež zákon č. 191/1950 Sb. a OSP reagovali na prijaté rozhodnutie zákonom č. 438/2015 Z.z. účinným od 23.12.2015. Doplnil v čl. II. Zákon č. 191/1950 Sb. v §17 ods.1 o novú vetu a doplnil odsek 2. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že ak je žalovaným zo zmenky ten, koho zaviazanosť zo zmenky

vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, možno majiteľovi robiť námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystavovateľovi alebo k predošlým majiteľom vždy. V konaní, v ktorom sa uplatňuje alebo vymáha nárok zo zmenky, sa z úradnej povinnosti prihliada na skutočnosti odôvodňujúce námietky podľa odseku 1, ktoré by ten, kto je žalovaný zo zmenky mohol uplatniť, ak jeho záväznosť zo zmluvy vznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Poznámka pod čiarou odkazuje príkladom na § 52 OZ, § 5a zákona č. 250/207 Z.z. Tento zákon v čl. I. zmenil a doplnil OSP v § 79 o odseky 3,4, § 114 ods.2 OSP, v ktorých upravil náležitosti návrhu na začatie konania pri nároku uplatnenom zo zmenky a sankciu za nesplnenie povinnosti spočívajúcej v posudzovaní nároku titulom spotrebiteľskej zmluvy a poučenie žalovaného o možnosti uplatňovania námietok. Uvedené tiež správnosť prijatých záverov potvrdzuje.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie založil na neplatnosti zmluvy o úvere pre hrubé narušenie rovnováhy v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to najmä v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch. Zmluvu vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon, z ktorého veriteľovi nemohlo vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky. Navrhovateľ v dôvodoch odvolania neuviedol k uvedenému právnomu posúdeniu veci nič, argumentoval len tým, že prvostupňový súd nemohol založiť svoj názor na skúmaní tohto právneho úkonu, ktorého nebol účastníkom konania a mal rozhodovať len na základe ním predloženej zmenky. Vzhľadom na vyššie uvedené, ako aj prijaté stanovisko NS SR v judikáte R 93/2015, odvolací súd považuje tento odvolací dôvod za vyvrátený.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd považoval rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý, vo výroku za vecne správny a ako taký ho podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnej žalovanej strane náhradu trov nepriznal, keďže si právo na ich priznanie neuplatnila.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.